

תורת הר"ף

ביאורים, פנינים, מוסרים והודושים משיעורי
האדמו"ר רבי יאשיהו פינמל שליט"א
לפרשת השבוע

פרשת תרז

פרשת יתרו

**"וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כֵּהֵן סֹדֵךְ חֹתֶךָ מִשְׁעָה אֵת כָּל
אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהִים לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל עַפּוֹ כִּי
הוֹצִיא ה' אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם"**

מעלת אדם הלומד את התורה ומלמדה
לאחרים

"אֲדָם לַעֲמֹל יוֹלֵד" (איוב ה, ז) ודרשו רבותינו
הקדושים לעמ"ל ר"ת ללמוד על מינת ללמד
דכח גדול יש בתורה אשר לומד האדם ומלמדה
לאחרים. ואומרת המשנה (אבות ב, ח) רֵבֵן יוֹתָן
בֶּן זִפְאִי קָבַל מִהַלֵּל וּמִשְׁפָּאִי, הוּא הָיָה אוֹמֵר אִם
לְמִדָּת תּוֹרָה הִרְבָּה אֵל תִּתְחַזֵּק טוֹבָה לַעֲצָמֶיךָ. כִּי
לְכָךְ טֻצְרָתָ. ודרשו רבותינו הקדושים שעיקר
יצירתו של אדם הוא כדי שילמד מתורתו
לאחרים.

וידועים דברי הגמרא (סוכה מט:) מאי דכתיב
"כִּי פִתְחָהּ בְּחִכְמָה וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָהּ" וכי
יש תורה של חסד ויש תורה שאינה של חסד?

אלא תורה לשמה זו היא תורה של חסד, שלא לשמה זו היא תורה שאינה של חסד. איכא דיאמרי תורה ללמדה זו היא תורה של חסד, שלא ללמדה זו היא תורה שאינה של חסד.

וידע האדם מעלת זיכוי הרבים והמשך הלימוד אשר למד לאחרים, הנה מצאנו בספר במדבר (במדבר י' כט) "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְחַבֵּב בֶּן רְעוּאֵל הַמִּדְיָנִי הֲתֵן מֹשֶׁה נְסֻעִים אֲנַחְנוּ אֶל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר ה' אֲתוּ אֲנִי לָכֶם לָקַח אֲתָנוּ וְהִטַּבְנוּ לָךְ כִּי ה' דָּבַר טוֹב עַל יִשְׂרָאֵל. וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֹא אֵלֶיךָ כִּי אִם אֶל אֶרְצִי וְאֶל מוֹלַדְתִּי אֵלֶיךָ. וַיֹּאמֶר אֵל נָא תַעֲזֹב אֲתָנוּ כִּי עַל כֵּן יִדְעַת חַנּוּתְנוּ מִמִּדְבַּר וְהָיִיתָ לָנוּ לְעֵינָיִם. וְהָיָה כִּי תֵלֶךְ עִמָּנוּ וְהָיָה הַטוֹב הַהוּא אֲשֶׁר יִיטִיב ה' עִמָּנוּ וְהִטַּבְנוּ לָךְ" ע"כ.

וקשה, מדוע משה רבנו כל כך הפציר וביקש מיתרו ללכת עימם לארץ ישראל, הרי לכל דבר יש משמעות גדולה לשעתו ולדורות הבאים, ואם כן תובה עלינו להבין ולהשכיל מה סיבת בקשת והפצרת משה מיתרו לבוא עם עם ישראל לארץ ישראל?

אלא אפשר לכאר ולומר, מוכא ברבנו החתם סופר (נדא, ז"י) שמקשה על פי הדברים המובאים בנביא (ישעיה ב, א) "הַדְּבַר אֲשֶׁר נָתַח יִשְׁעֵיהֶם בֵּן אֲמוֹץ עַל הַהֹדָה יְרוּשָׁלַיִם. וְהָיָה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים נֶכֶן יִהְיֶה הַר בֵּית ה' בְּרֹאשׁ הַהָרִים וְנִשְׂא מִגְבְּעוֹת וְנִהְיָו אֵלָיו כָּל הַגּוֹיִם. וְהָלְכוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לָנוּ וְנִמְלָא אֵל הַר ה' אֵל בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְיָרֵט מִדְּרָכָיו וְנִלְכָה בְּאַחֲרֵיתָיו כִּי סִמְיוֹן תֵּצֵא תִּהְיֶה דְבַר ה' מִיְרוּשָׁלַיִם" על פי דברים אלו מבאר רבנו זצוק"ל שמשנה רבנו חשב שיזכה להיכנס לארץ ישראל ואם היה נכנס היה התיקון השלם, ובלע המצות לנצח ולא הייתה מיתה יותר בעולם, וחזונית המתים הייתה.

ואז כל הגרים יהיו התלמידים אשר להם ילמדו את תורת ה', כי עם ישראל יהיו בשעת הגאולה השלימה ברום המעלה ותמלא בארץ דעה את ה', לכן משה רבנו עמד בבקשה חזקה בפני יתרו שילך עימם לארץ ישראל, בכדי שיהא ראש הגרים וראש התלמידים לקבל תורה מעם ישראל, אחרי התיקון השלם שמשנה רבנו חשב שיהיה עם כניסתו לארץ ישראל, שאז הגרים

יהיו התלמידים אשר ילמדו את דבר ה' מעם ישראל.

ועל פי דברים קדושים אלו יובן, הגה רבותינו הקדושים ביארו דהלשון של ברכת התורה היא "נותן התורה" והקשו מדוע נתן התורה ולא נתן התורה? אלא תורתנו הקדושה היא נצחית ובכל רגע ורגע מחייבים אנו ללמוד וללמד אותה ולכן נאמר בלשון נותן התורה.

אך עלינו לחזק יסוד גדול בכל ההבנה והדיבקות בתורה, דהנה לכל יהודי יש מקור אשר ממנו שורש נשמתו יונקת ושואבת את התורה הקדושה וכל יהודי חייב להידבק ברבו, ולכן מדוהי דורות הקפידו עשה לך רב (אמת א. ה) וסביב גדולי עם ישראל התקבצו קהילות קהילות והתיישרו לצידם, לשתות בצמא את שהושפע לגדולי ישראל וכל דור היה בו דור דור ודרשויו. הדור שהם התלמידים ינקו את כוחם מדורשיהם, שהם הרבנים, וכאשר יהודי מקיים את דברי רבותינו ועושה לו רב, צריך האדם להסתלק מן הספק ולקדש את עשה לך רב בתורתו, בהנהגתו ובמנהגיו. ועצת היצר הרע לבוא חזשים לבקרים, להיכנס כשועלים

קטנים מחבלים כרמים בכדי להטעות ולשבש
הדרך של דור דור חורשיו ושל עשה לך רב.
ולכן עלינו להקפיד ולהיות מרוכזים בדרך
אשר בה ישכון אור בלי אומר ובלי דברים, וכך
הקיום של תורתנו הקדושה ממשיך ומשיך,
ממשה קיבל תורה בסיני ומסרה ליהושע, וכך
מדור לדור רבה אמונתך עד ביאת משיח צדקנו
וכל הפורץ גדר ישכנו נחש.

**"וַיִּשְׁמַע יְתֵרוֹ כִּהְיוּ מִדְּבַר מֹשֶׁה אֶת כָּל
אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהִים לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל עַפּוֹ כִּי
הוֹצִיא ה' אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם"**

האדם צריך לראות את זמן הכשלון חסון
ההצלחה כאחד כי מהכשלון שתחילה
הבניה של האדם

התורה הקדושה בפרשת השבוע אומרת
"וַיִּשְׁמַע יְתֵרוֹ כִּהְיוּ מִדְּבַר מֹשֶׁה" אומר רש"י
במקום מה שמועה שמע ובא, קריעת ים סוף
ומלחמת עמלק יתרו שמע את קריעת ים סוף

ומלחמת עמלק ובא. אחרי כן התורה הקדושה מספרת על הפגישה של משה רבנו ויתרו, משה רבנו עומד ומספר ליתרו את כל מה שקרה לבני ישראל ביציאת מצרים על אדות ישראל, כל מה שקרה איתם בדרך ואז "וַיִּסַּף יְתֵרוֹ חֹרֵד חֲרָדָה גְדוּלָה.

צריך להקשות ולומר מה היה עוד למשה רבנו להוסיף ולומר, הרי התורה הקדושה אומרת וַיִּשְׁמַע יְתֵרוֹ שִׁשְׁמַע כְּבֹד עַל יַם סוּף וּמִלְחַמַת עַמְלֵק, אז בשביל מה משה היה צריך עוד לספר סיפורים על בני ישראל ואז יתרו נחרד חרדה גדולה. מה החרדה שנטרד יתרו? ומה משה היה צריך להוסיף לו עוד סיפורים הרי כל העולם שמע על קריעת ים סוף, כל העולם שמע על מלחמת עמלק. מה עוד היה צריך משה להוסיף לו ומה גרם ליתרו לחרדה גדולה? הרי יתרו לפני שהיה כהן מדיין היה אחד מהיתעצים של פרעה וידע מה קורה במצרים, אם כך מה היה צריך עוד משה רבנו לספר?

אלא אפשר לבאר ולומר יסוד גדול, אגזנו בחיים רגילים אדם שיש לו הצלחה הוא שמח

והוא רואה את ההצלחה בתור דבר אחד ואם יש לו כישלון הוא רואה את הכישלון בתור דבר שני, אנשים לא מעריכים את ההצלחה והכישלון ביחד. אם יש לאדם זמן טוב הוא רואה את הזמן הטוב לבד, ואם יש לו זמן קשה הוא רואה את הקשה לבד, אנשים לא מעריכים את הזמן הטוב ואת הזמן הקשה ביחד אלא כשני דברים נפרדים.

אבל בראיה של התורה הקדושה זה לא כך, אדם שרוצה לראות את החיים בדרך חי הוא צריך לראות את החיים בתור דבר אחד, שההצלחה והכישלון הם דבר אחד. מתי שיש לאדם זמן שנראה ככישלון, זה לא כישלון אלא זה חלק מההצלחה, ירידה לצורך עליה.

בזמן שכני ישראל היו במצרים, מי שהיה מסתכל על מה שקרה במצרים היה רואה את זה בתור תקופה קשה שעם ישראל עוברים, מצרים משעבדים אותם, מצרים עושים להם דברים קשים ומענים אותם, היה אומר שזה זמן קשה שהם עברו. אחרי כן עברו זמן טוב שיצאו ממצרים ונגאלו ונתשעו, זו ראייה של אדם לא

ירא שמיים שרואה את זה כשני זמנים, אבל ראייה של אדם ירא שמיים הוא רואה את זה כזמן אחד.

יתרו שמע קריעת ים סוף ומלחמת עמלק הוא שמע את זה כסיפור אחד ואת מה שהיה לבני ישראל במצרים הוא ראה כסיפור שני, הוא ראה את ההצלחה של בני ישראל עם כל מה שקרה כשיצאו ממצרים כסיפור אחד, ואת מה שעברו בני ישראל במצרים הוא ראה כזמן קשה שעבר על בני ישראל, אבל משה רבנו בא ומסדר את הריאה של יתרו לפני שיתרו נהיה חלק מעם ישראל ונהיה חשוב שפרשה נקראת על שמו, נהיה אדם חשוב שנתן עצה למשה רבנו לשים שופטים בעם ישראל, עומד משה רבנו ומלמד את יתרו יסוד גדול בחיים, לראות את הזמנים של ההצלחה והזמנים של הכישלון כזמן אחד. חלק מהכישלון, חלק מהזמן הקשה הוא הזמן של הבניה.

אדם מתחיל להיכנות בזמנים הקשים שהוא עובר, מתי שיש זמנים קשים זה חלק מהצמיחה של האדם. וכמו שהזוהר הקדוש אומר כל פרי

שזורעים אותו באדמה, הוא לא מתחיל לצמוח עד שהוא מרקיב, אחרי שהוא מרקיב אז הוא מתחיל לצמוח. בחיים לא מתחילה לאדם הישועה עד שהאדם עובר זמן קשה, ואז מגיע לו הזמן הטוב. לפני שיש אור יש חושך, לפני שיש זמנים טובים צריך לעבור זמנים קשים.

יתרו היה רואה את הזמן של שעבוד מצרים בתור זמן אחד ואת הזמן של יציאת מצרים בתור זמן שני, עומד משה רבנו וקושר את שני הזמנים ומסביר לו מתי שהיינו במצרים והיו זמנים קשים, פרעה שיעבד את בני ישראל בפרך והרג את הילדים זה היה חלק מהישועה ומהצלחה, זה היה חלק מהכנייה להמשך לזמן של הגאולה ולזמן הגדול והטוב. לכן "וַיִּחַד יְתֵרוֹ לִיתְרוֹ הַיִּתֵּה חֲרָדָה גְדוּלָה כִּי לֹא הָבִין אֶת זֶה, לִקַּח לוֹ זָמַן עַד שִׁמְשָׁה הַסָּבִיר לוֹ לְהָבִין שֶׁהִכְשִׁילוֹן וְהַצְלָחָה זֶה דָּבָר אֶחָד.

לכן אדם צריך לדעת יסוד גדול, את הזמנים הקשים בחיים הוא צריך לראות בתור התחלה של הזמנים הטובים. מתי שיש לאדם זמנים טובים הוא צריך לזכור שהזמנים הטובים

האלה התחילו בזמן הקשה שבו הוא למד והשכיל, בזמן הקשה שבו הוא התחזק שמה התחילה הישועה וההצלחה שלו.

"וַיֹּאמֶר אֵל מִשָּׁה אֲנִי חֲתָנְךָ יִתְרוֹ בָּא אֵלֶיךָ"

*אדם צריך לדעת שלא להשתמש בכוח
התורה והמצוות לצרכים במלים*

אנחנו מוצאים בפרשת השבוע שיתרו בא למדבר לכיוון בני ישראל, יתרו שולח ואומר למשה רבנו "אֲנִי חֲתָנְךָ יִתְרוֹ בָּא אֵלֶיךָ" נשאלת השאלה מדוע שולח יתרו למשה רבנו "אֲנִי חֲתָנְךָ יִתְרוֹ בָּא אֵלֶיךָ" הרי כולם יודעים שיתרו הוא חותן של משה, משה רבנו יודע טוב מאוד מי חמיו ומי חותנו שהוא יתרו, אם כן מה יתרו בא לחדש לנו בזה וללמד אותנו בזה?

אלא צריך ללמוד פה יסוד גדול, הרבה פעמים אדם רוצה להשיג זכוה והוא רוצה שיעשו לו הנחת, הולך האדם ומבקש את ההנחה בכוח התורה שיש בו וככוח המעשים

שיש בו, וכמו שמובא בחובת הלבבות (שער יחיד המעשה, פרק ה) שהיה חסיד שרצה לקנות איזה חפץ ובא לחנות, בעל החנות ראה אותו ואמר לו אתה הצדיק הגדול בגלל שאתה רב גדול אתן לך בחינם. יצא אותו צדיק מהחנות ואמר אני לא רוצה לקנות, באתי לקנות את זה בכסף ולא באתי לקנות בתורה ובמצוות ובכבוד שלי.

אדם שהוא צדיק אמיתי אסור לו לקנות דבר בכוח של התורה, המצוות והמעשים הטובים שלו. כך גם יתרו שהיה איש גדול וחשוב, יתרו ידע שאם הוא בא לבני ישראל בכוח המעמד שלו כולם יכבדו אותו, לכן אמר אני חתנך יתרו אני בא מכבוד הזה שאני חמך, בזה תכבדו אותי. אל תכבדו אותי בכוח שאני רוצה להתקרב לעם ישראל, את המצוות והמעשים הטובים אל תערבבו עם זה שאני בא אליכם, אני לא רוצה ליהנות מכבוד התורה בבלום.

זה יסוד גדול שאדם צריך לדעת, הרבה פעמים אדם מנסה להוציא הנחה מחבירו או מנסה לעשות דבר והוא משתמש בכוח התורה ובכוח המעשים הטובים להוריד את המחיר,

אך זו לא הדרך. לעולם אל תשלם על חפץ בכוח התורה או בכוח המצוות שלך, תעשה את זה בכוח אחר, בכוח המסתור או בכוח הכסף, ואת התורה והקדושה תשאיר לזמן אחר ולמקום אחר, ואל תפסיד את המעלה של התורה והמצוות בשביל דברים בטלים.

**"עָנָה יְדַעְתִּי כִּי גָדוֹל ה' סֶכֶל הָאֱלֹהִים כִּי
בְּדַבָּר אֲשֶׁר זָדוּ עֲלֵיהֶם"**

האדם מקבל את היסורים כפי החטאים
שחטא

אנחנו מרצאים בפרשת השבוע יתרו אומר
"עָנָה יְדַעְתִּי כִּי גָדוֹל ה' מִכָּל הָאֱלֹהִים כִּי בְּדַבָּר
אֲשֶׁר זָדוּ עֲלֵיהֶם" רש"י במקום אומר במים
המצרים רצו לאבד את עם ישראל, להשליך
ליאור את כל הבנים שיולדו והם נענשו
שטבעו בים סוף.

אם כך אפשר לבאר בדברים של יתרו ולומר יסוד גדול, הרבה פעמים יש לאדם צרות ובעיות בריים, אדם צריך לדעת מתי שיש לו איזו צרה או בעיה אם הוא רוצה לפתור אותה הוא צריך לפשפש בסוג צרה או הבעיה שיש לו ודרך הצרה או הבעיה הוא יגיע מה העבירה או החטא שהוא חטא. כי כל עוון וכל צרה שיש לאדם יש לה סיבה והיא דומה לעונש שהאדם קיבל. המצרים זרקו את הילדים של בני ישראל במים אז הם נענשו לטבוע במים. מתי שיש לאדם איזה עונש או צרה תלך לפשפש במשהו שדומה לצרה שיש לך, ברגע שתמצא משהו שדומה לצרה שלך במה חטאת ותפתור את המשהו הדומה שאתה עושה לא טוב, אז הבעיה תיפתר לך והצרה תיגמר לך.

כל בעיה שיש לאדם אם הוא ילך ויתעמק בתוכה, ויחפש עוון משהו לא טוב דומה לזה, יחזור בתשובה על הדבר הזה ואז הקב"ה יפתור לו את הצרה והבעיה שיש לאדם. וכך אמרים רבותינו הקדושים "ולך ה' חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו" (תהלים סג, יג) הקב"ה עשה

איתנו חסד שהוא משלם לאיש את העונש כמעשהו כמו החטא שהוא חטא.

לכן ידע האדם יסוד גדול, מי שיש לו יסורים יפשפש במעשיו, בדברים שדומים לצרה שיש לו. אדם שפוגע באנשים פוגעים בו, אדם שגזל אנשים גוזלים אותו, אדם שמצער אנשים מצערים אותו. אם האדם יפשפש במעשיו וישוב בתשובה במה שדומה למה שעשה, הקב"ה ימחל ויטלח לו והבעיה והצרה שיש לו ירדו לו. וזה יסוד גדול בחיים, "כי אָתָּה תְּשַׁלֵּם לְאִישׁ כְּמַעֲשָׂוָהוּ" שהעונש דומה לעבירה שהאדם עשה.

**"וַיִּקַּח יִתְרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה עִלָּה וְזָבָתִים לְאֱלֹהִים
וַיָּבֵא אֶהָרֹן וְכָל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לֶאֱכֹל לֶחֶם עִם
חֹתֵן מֹשֶׁה לְפָנֵי הָאֱלֹהִים"**

אדם צריך להכיר טובה לכל מי שעשה
איתו חסד

אדם צריך להשתדל בכל כוחו להיות בעל
הכרת הטוב, אדם צריך להחזיר טוב לאדם

שעשה לו טוב. גשם שיורד לעם ישראל זה אחד הדברים החשובים וכמו שאומרת הגמרא (תענית ז:) אמר רבי אבהו גדול יום הגשמים מתענית המתים, יום שיורד גשם זה יום גדול עם מעלות גדולות ביותר מיום של תענית המתים.

בתפילת הגשם (עדות אשכנז) מזכירים ומתפללים "יחד לב וגל אבן מפי באר מים.. בעבדו אל תמנע מים" בזכות המעשה שעשה יעקב עם רחל שיחד את ליבו הקב"ה ויריד גשם. וכך התורה מספרת לנו מתי שיעקב ברח מעשו אחיו אל לבן דוד, הוא הגיע לבאר של המים ושם רחל אמנו עמדה עם הצאן להשקות את הצאן שלה.

אומרים רבותינו הקדושים שאז הייתה שנת בצורת, הייתה אבן גדולה על הבאר והיו מחכים עד שכל הרועים יגיעו, רק מתי שכל הרועים היו מגיעים היו מזוים יחד את האבן ומשקים את הצאן. יעקב אבינו כשהגיע לשם וראה את רחל שהיא בת משפחתו, וראה ברוח הקודש שהיא עתידה להתחתן איתו, הזיז את האבן לרחל שתוכל לתת לצאן לשתות. וכך אנו אומרים בזכות החסד שעשה יעקב אבינו עם

רחל והיזו את האבן לתת לצאן שלה לשתות,
בזכות זה הקב"ה תוריד לנו גשם.

צריך להקשות הרי רחל היא בת משפחתו
של יעקב אבינו והוא רואה שהוא עתיד
להתחתן איתה, ועוד הוא הולך להתארח
אצלם בבית ובא בלי כסף, בלי מתנות ובלי
כלום, אם כך איזה חסד יש בזה, אדם שעוד
לאשתו או לכלתו יש בזה חסד, או איך אפשר
לומר שבזכות זה אנחנו מבקשים שירד גשם
שוה דבר גדול מיום תחיית המתים?

אלא רואים פה יסוד גדול, לא משנה מה
עשית, למה ואיך, עשית חסד עם מישהו יש
כוח גדול ביותר לחסד הזה. אנשים לא יכולים
לשקול את החסד על פי כמה יצא טוב לאדם,
אלא עשית טוב לבן אדם ואפילו שהוא נראה
הקטן ביותר, יש לזה מעלה עצומה יש לזה
מעלה גדולה שאין לה שני.

וכך אנו מתארים מה שאומרים לנו רבותינו
הקדושים על שאול המלך, מתי שאול המלך
יוצא למלחמה נגד עמלק הוא שולח לבני
יתרו "לֹא שָׂוֹי רָדוּ מִתּוֹךְ עַמְלֵקִי פֶּן אֶסְכֵּף עִמּוֹ

וְאַתָּה עָשִׂיתָהּ חֶסֶד עִם כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵלְוֹתָם
 כְּמוֹצְרִים" (שמ"א טו, ו) משום שמתי שעם ישראל
 יצאו ממצרים הסבא שלהם יתרו עשה חסד
 עם בני ישראל, אומר רש"י שנהגו מסעודתו
 משה ואהרן וכל זקני ישראל, והרי מעלה עליו
 כאלו עשה חסד עם כל בני ישראל זה שיתרו
 אידח את משה רבנו, אהרן חקמי ישראל, עם
 ישראל מדגישים מחוייבות אחרי מאות שנים
 לבניו בגלל אותו חסד.

לכן אדם יזהר וישמר להיות בעל הכרת
 הטוב, על כל חסד קטן שמישהו עשה לו לזכור
 את המחויבות של החסד שעשה איתו.

**"וַיְהִי סִפְחָתָהּ וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה לְשֹׁפֵט אֶת הָעָם
 וַיַּעֲמֵד הָעָם עַל מֹשֶׁה כִּן הַבְּקָר עַד הָעָרֶב"**

*שלושת הדברים שאדם צריך כדי להגיע
 לדבקות בה' והשגת התורה*

מובא בפרשת השוכע "וַיְהִי מִפְּחָתָהּ וַיֵּשֶׁב
 מֹשֶׁה לְשֹׁפֵט אֶת הָעָם וַיַּעֲמֵד הָעָם עַל מֹשֶׁה

מִן הַפֶּקֶד עַד הָעָרֶב" והגמרא אומרת (תענית ז.)
דאמר ר' חנינא הרבה למדתי מרבתי ומחבירי
יותר מרבתי ומתלמידי יותר מכולן. רבי חנינא
אומר לנו שיש ג' דרגות בלימוד התורה, דרגה
אחת שאדם לומד מרבתי, דרגה שניה שאדם
לומד מחבירי ודרגה שלישית שאדם לומד
מתלמידיו. אלו השלשה שלבים שאדם צריך
לעלות ולהיבנות בהם בתורה, שלב ראשון
מהרבנים, שלב שני מהחברים ושלב שלישי
מהתלמידים.

ואפשר לבאר ולומר שאנת זה מסמלת האות
ל' מלשון למדתי, באות ל' יש שלוש צורת ר'.
ו' אחת שנמצאת למעלה זה הרבנים. ו' שניה
שוכבת שטוחה זה מחבירי, ו' שלישית יורדת
כלפי מטה זה תלמידי. את השלש מעלות
האלו של לימוד התורה של הרבנים שלמדתי
מהם תורה, את החברים שעזרו לי להתחזק
ולעלות בלימוד התורה, התלמידים שביחד
הם הכוח להעלות ולהרים את האדם למקום
הגבוה ביותר.

וכך אפשר לכאר ולומר שזה מה שכתוב "הַלְלוּת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הַגּוֹה וְהַמִּכְתָּב מִכְתָּב אֱלֹהִים הֵיא חֲרֻת עַל הַלְלוּת" (שש"ת לב, ס"ז) חר"ת ח' זה חברי ר' זה רבותי ת' זה תלמידי, אדם בשביל להגיע לדרגה רמה חדרגה גבוהה הוא צריך חר"ת על הלווחות חבר, רב, תלמיד ומתי שיש לו את השלוש דרגות האלו האדם יכול להגיע לעליה גבוהה בתורה ושלימות בלימוד התורה יחד עם הרבנים שלו, החברים שלו והתלמידים שלו.

אם כך, מי שרוצה בפרשת יתרו ללמד איך לעבוד את השם, איך ללמד את התורה ולהידיבק בה, איך לבנות את הנפש שלו צריך את הרבנים, את החברים ואת התלמידים ככה יוכל להיות מושלם בעבודת השם.

לחשוב אם כדאי לקיים אותה. אבל משה רבנו אומר להם וְעַתָּה כדאי שהרגע עכשיו תקבלו את התורה, ואז שְׁמוֹעַ תִּשְׁמְעוּ תקבלו את זה מיד ושמוע תשמעו, כמו אדם שאוהב מישהו והמישהו הזה מדבר איתו, מה שהוא ידבר איתו אותו אדם יקבל מבלי לחשוב, זו המעלה זה הדבר הגדול ביותר.

וזה מה שאומר להם משה רבנו וְעַתָּה עכשיו מיד תקבלו את התורה, ואם תקבלו את התורה מיד, שְׁמוֹעַ תִּשְׁמְעוּ יהיה לכם קל גם בהמשך לשמוע לקבל לעשות את הכל בשמחה. אבל אם אדם אומר אני רוצה לחשוב על מה שהוא קיבל, או מתי שהוא מתחיל לקיים את הדברים זה יותר קשה לו, יש לו יותר קושי לקיים את הדברים. אם הוא מקבל את הדברים במקום, יותר קל לו להמשיך ולקיים את הדברים.

ורבותיט דרשו את זה לאדם שלוקח ברזל, מתי שהברזל חם אפשר לכופף אותו לכל צורה ולכל כיוון שרוצים, אבל אם הוא כבר התקרר קשה לקפל אותו ולכופף אותו לאף צד שרוצים.

וזה מה שאומר להם משה רבנו וְעַתָּה עֲכָשִׁיו מִיָּד אֲנִי מַצִּיעַ לָכֶם אֶת הַתּוֹרָה, תִּיקְחוּ אוֹתָהּ וְתִקְבְּלוּ אוֹתָהּ וְאִזְ שָׁמְעוּ תִשְׁמְעוּ יִהְיֶה לָכֶם כּוֹחַ לִשְׁמוֹעַ וּבְעֵתִיד יִהְיֶה לָךְ גַּם כּוֹחַ לִשְׁמוֹעַ. אֲבָל אִם תִּחְכּוּ אִז תִּדְעוּ שְׂכַל הַהִתְחַלּוֹת קִשּׁוֹת, כָּל הַקְּבִלוֹת שֶׁאֲחֵרֵי כֵן הָאָדָם יִרְצֶה לִקְבֹּל הֵן קִשּׁוֹת. וְכִּי צָרִיךְ לִדְעוֹת יִסּוּד גָּדוֹל, מִתִּי שֶׁמִּצִּיעִים לָאָדָם דְּבַר שֶׁל תּוֹרָה, דְּבַר שֶׁל מִצְוָה אוֹ מַעֲשֵׂה טוֹב, אָדָם מִיָּד צָרִיךְ לְחַטּוֹף וּלְקַחַת אֶת הַמִּצְוָה בְּשִׁלְיָמוֹת. כִּי גַם מִתִּי שָׁרֵב בָּא לְתַלְמִיד וְאוֹמֵר לוֹ לִקְבֹּל עַל עֲצָמוֹ קְבִלָה, אִם הַתְּלָמִיד מִיָּד מִקְּבֹל עַל עֲצָמוֹ אֶת הַקְּבִלָה אוֹ קָל לוֹ, שָׁמְעוּ תִשְׁמְעוּ הוּא שׁוֹמֵעַ הוּא מִקְּבֹל אוֹ הַכֵּל נִחַ לוֹ וְטוֹב לוֹ. אֲבָל אִם הוּא רִצָּה לְחַשׁוֹב הוּא מִתּוֹכָח וְלוֹקָח לוֹ זְמַן, הוּא מַעֲלֶה וּמוֹרִיד וְרוֹשֵׁב הוּא מֵאֲבֵד אֶת הַשּׁוֹרֵשׁ וְהַכּוֹחַ וְאֲחֵרֵי כֵן הוּא נִכְנָס לְזַמְנִים וְעֵיתִים שֶׁקִּשָּׁה לוֹ לִקְיָם אֶת מַה שֶּׁהָרַב שָׁלוֹ בִּיקֵשׁ מִמֶּנּוּ.

לָכֵן בְּכָל דְּבַר שֶׁל מִצְוָה אָדָם יִנְוָג מִצְוָה הַבָּאָה לִידֵךְ אֶל תּוֹמֵי צְנָה (מְכִילָתָא שְׁמֹחַ י"ב ז'). וְכִמְדוּ שֶׁמִּצְוָה אֶצֶל אֲבוֹרָהּם אֲבִינוּ, מִתִּי שֶׁהַקְּבִלָה

ציווה אותו על עקידת יצחק מיד הוא משכים
 בבוקר לבצע את הדבר בחמימות של התורה
 ושל המצוה, כי מתי שאדם בחמימות יש לו
 כוח גדול. לכן משה רבנו אומר לבני ישראל
 וְעַתָּה עֲכָשִׂיו תִּקְבְּלוּ אֶת הַמִּצְוֹת וְהַתּוֹרָה, לא
 עוד מעט שיעבור זמן ותבקשו זמן לחשוב כי
 אז תרד כל המעלה של המצוה ושל התורה.

”וְהִגְבַּלְתָּ אֶת הָעַם סָבִיב לְאֹמֵר הַשְּׂמֵרָה
 לְכֶם עֲלֹת בְּהָר”

התורה בנויה מגבולות וכך האדם צריך
 להציב גבולות בחייו ולא לפחץ אותן

אנחנו רואים בפרשת השבוע הקב"ה עומד
 לתת לבני ישראל את התורה, בזמן המשגב
 והמרומם הזה הקב"ה מגביל אותם ג' ימים לא
 להתקרב להר ומגביל אותם בכמה הגבלות,
 הקב"ה מזהיר אותם שאף אחד לא יעבור את

ההגבלות האלה והן הגבלות חזקות וחמורות ביותר.

אנחנו רואים פה יסוד גדול, עם ישראל עומד בפני מתן תורה, הרגע הגבוה והנשגב שהקב"ה יורד לתת את התורה זה כמו חתן וכלה ברגע של החתונה. אדם שרוצה להתקרב יותר, יש לאנשים דחפים יש לאנשים רגשות, אדם רוצה לראות את הקב"ה וכמו שבני ישראל אמרו "רצונו לראות את מלכנו", אך התורה בכל אופן נחתת כללים שהם הגבלה, זה מותר זה אסור, היסוד הגדול של התורה זה לשים הגבלה, עד פה גבול שבת, עד פה התחום.

כל התורה בנויה מגבולות, אם אדם מוריד את הגבול הוא מוריד את הכל, וכך אומרת התורה הקדושה "וּפְרֹץ גְדֵר יִשְׁכְּנוּ נַחֲשׁ" (קהלת י, ה) אדם שפורץ גדר את הגבול ששמו לנו רבותינו הקדושים ישכנו נחש. והקא נחש ינשך אותו כי הנחש הוא החיה הראשונה שפרצה את הגדר בבריאת עולם. העניין של גדדות והעניין של מפה עד פה מותר ומפה עד פה אסור, זה מהיסודות של התורה הקדושה

שכל יהודי צריך להקפיד ביסוד הזה הקפדה חזקה ביותר, ומי שפורץ את זה עושה חורבן והרס גדול שאין כדוגמתו.

וכך אנו רואים מדינות שלימות ומלחמות קשות, דברים קשים בעולם וכל זה בגלל שמישהו עבר את הגבול ופרץ את הגדר, מישהו עבר כל איזה גדר קטן. מצביאי צבא ומנהיגי מדינות נלחמו על דברים כל כך קטנים כי הם ידעו שברגע שעוברים את הגבול הקטן הכל נגמר, ברגע שעוברים את הגדר הקטן כל המהות של המדינה, כל הכוח שלה וכל העצמאות שלה הכל יגמר, לכן הם יצאו למלחמות גדולות שנוהרו אומות שלמות בגלל גבולות.

ואנו מוצאים בתהלים (קד. ט) "גבול שקמת גל יעברון גל ישובון לקטות הארץ" הקב"ה ברא את העולם וחילק אותו חלק מים, חלק ארץ, חלק מדבריות ולכל דבר הקב"ה שם גבול, עד פה הגבול של המים ועד פה הגבול של הארץ. ואחרי שהקב"ה בנה את הגבולות אף אחד לא עובר את הגבול של השני, לסדר גבול זה

שלך וזה שלי, זה מותר לי וזה אסור לך, זה מהיסודות הגדולים של כל הבריאה כולה.

אדם שיש לו עסק, אם הוא לא בונה גבולות בין השותפים ובין העובדים ומשאיר את הכל ואומר שכולם עושים את הכל וכל אחד יכול לעשות הכל, זו שאלה של זמן שכל מה שיש לו מתפרק לו. גם בישיבה, הראש ישיבה צריך לשים את הגבול בין הרבנים ובין התלמידים לבין המנהלים, ברגע שאין גבול זה התורבן הגדול. ברגע שהבנים של אהרן נדב ואביהוא לא ראו גבול, הם חשבו שהם צדיקים גדולים ויכולים לעשות דין לעצמם, איפה הם יכולים להיכנס ואיפה הם יכולים לצאת, מתו שני בני אהרן נדב ואביהוא.

אדם צריך לדעת יסוד גדול שהוא צריך להשתדל בכל כוחו לשמור את הגבולות, לסמן אותם ולהקפיד לעמוד בהן. מתי שאדם יתנהג כך, תחול על ראשו ברכה ותהיה לו סיעתא דשמיא גדולה.

**”יְהִי קוֹל הַשּׁוֹפָר הוֹלֵךְ וְחֹזֵק מְאֹד מִשָּׁה
יְדַבֵּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְקוֹל”**

**בכל לימוד נחידוש תורה מזכירים למשה
רבנו את התורה ששכח ומעוררים את
כוחו**

בפרשת השבוע אנו קוראים על מתן תורה, הרגע הגבוה ביותר שהקב"ה יורד מהר סיני ונותן לבני ישראל את התורה. והתורה הקדושה אומרת **”יְהִי קוֹל הַשּׁוֹפָר הוֹלֵךְ וְחֹזֵק מְאֹד מִשָּׁה יְדַבֵּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְקוֹל”** בפס' זה יש סודות גדולים ונשגבים שגורמים לחרדת אלוקים רק מלחשוב על פס' זה. התורה הקדושה מספרת שמשה רבנו עלה לשמיים להוריד את התורה והיה שם ארבעים יום וארבעים לילה.

אומרים רבותינו הקדושים (שמי"ד סא ו) **אָמַד רַבִּי אֲבָהוּ כָּל אַרְבָּעִים יוֹם שֶׁעָשָׂה מִשָּׁה לְמַעַלָּה, הָיָה לוֹמַד תּוֹרָה וְשׁוֹכַח בְּאוֹתָם יָמִים הַקְּב"ה הִיָּה מְלַמֵּד אֶת מֹשֶׁה רַבְּנוּ תּוֹרָה וּבְסוּף הַיּוֹם מִשָּׁה רַבְּנוּ הִיָּה שׁוֹכַח אֶת הַכֹּל, כִּךְ בְּמִשְׁךְ אַרְבָּעִים**

ימים משה רבנו לומד ושוכח את הכל. ביום הארבעים הקב"ה נתן למשה רבנו את אותה תורה שלמד ושכח במתנה, והקב"ה נתן למשה רבנו את לוחות הברית תורה שבכתב.

צריך להקשות כמה קטשיות חזקות, הרי פה לא מדברים במשחק של ילדים, הקב"ה בכבודו ובעצמו ריבון העולמים, יושב עם משה רבנו ומלמד אותו את התורה ומשה רבנו שוכח, אז שאלה ראשונה אם הקב"ה מלמד אותו ומשה רבנו שוכח שהקב"ה יתן לו זכרון שיחזור, למה הקב"ה מלמד אותו והוא שוכח? ועוד שאלה, הקב"ה הוא נצחי דבר אין סופי, אז איך משה רבנו שוכח זה הרי צריך להישאר אצלו, אם כך איך הקב"ה מלמד אותו ומשה רבנו שוכח? וביום הארבעים הקב"ה נתן את התורה למשה רבנו במתנה, למה היה צריך לקבל את זה במתנה?

אלא אפשר לבאר ולומר יסוד גדול, הקב"ה לימד את משה רבנו מי יום תורה שבעל פה, כל תורה שבעל פה הקב"ה לימד את משה רבנו מי

יום ומ' לילה שמשנה רבנו היה בשמיים. ביום הארבעים הקב"ה נתן לו את עשרת הדברות שזו תורה שבכתב, הקב"ה לימד את משה רבנו תורה שבעל פה והשכיח אותה ממשה רבנו, כי אם משה רבנו לא היה שוכח את התורה, הוא היה יורד ומלמד אותה לעם ישראל ואז כל התורה היה תורה שבכתב.

אם כך הקב"ה לימד את משה רבנו תורה שבעל פה והשכיח ממנו אותה, כל פעם שאדם מחדש חידוש בתורה זה חידוש מהתורה שמשנה רבנו למד בשמיים ושכח אותה. מתי שמזכירים דבר תורה או מחדשים חידוש תורה או מהפלות עולה לטו חידוש תורה, משה רבנו מזכיר באותו חידוש שהקב"ה לימד אותו בשמיים. זה הפירוש "זכרו תורת משה עבדי" (מלאכי ג כב) מתי שאנו מזכירים או מחדשים איזה חידוש זו תורה של משה רבנו, אנו מזכירים את התורה שמשנה רבנו שכח אותה, על ידי שמחדשים זוכרים את אותה תורה ומעוררים אותה.

אותה תורה הייתה פרטית של משה רבנו והוא שכח אותה, ומתי שאנו לומדים ומפללים מזכירים אותה ומחזירים אותה לעולם ואז משה רבנו בשמחה גדולה. לכן אומרת הגמרא (שם פא) משה שפיר קאמרת, בכל תלמיד חכם יש חלק ממשה רבנו שנוכר עכשיו בתורה שאנחנו מחדשים אותה ומפללים, וכך אנחנו מעוררים את אותה התורה ונותנים לה כוח, וכוחו של משה שלמד אותה בשמים יורד עוד פעם לעולם.

זה מה שכתוב שמתו שאנחנו לומדים את התורה למטה הקב"ה לומד את אותה התורה למעלה, וכך הגמרא מספרת (גיטין ה) על ענין פילגש בגבעה, רבי אביתר רבי יונתן ישבו ולמדו למה אותו אדם גירש את פילגש. מאן דאמר אחד אמר מצא שערה ולכן גירש אותה ומאן דאמר שני אומר, מצא זבוב באוכל ולכן גירש אותה. פגש רבי אביתר את אליהו הנביא ושאלו אותו מה הקב"ה עושה בשמיים. ענה אליהו הנביא שהקב"ה יושב ולומד את מה שהיה בפילגש בגבעה, אם זבוב מצא או שערה

מצא. שואלים המפרשים זה מה שמעניין את הקב"ה בשמיים על איזו מחלוקת ישנה אם זבוב מצא או שערה מצא? ועונים כן, כל תורה שלומדים למטה בארץ הקב"ה למעלה בשמיים חוזר ולומד אותה עם האדם, אפילו דבר שלא נראה הלכה למעשה זבוב מצא או שערה מצא, הקב"ה יושב ולומד את אותה הלכה.

אם כך "זכרו תורת משה עבדי" מתי שאנחנו לומדים תורה אנחנו מזכירים את התורה של משה רבנו בשמיים וכוחו של משה עולה ומתחזק, וזה הפירוש "יהי קול השופר הולך והזק מאד משה ידבר" מתי שמדברים את הדברי תורה כביכול מדברים מהגרון של משה רבנו, בגרון שלנו נמצא ניצוץ של משה ואז "והאלהים יענו בקול" הקב"ה מזכיר את התורה של משה רבנו. וזה מה שזיה במתן תורה, בכוח שמשנה רבנו קיבל את התורה במתנה, לומדים אותה ומזכירים את התורה וזה מותן כוח בעולם.

